

Simeon Grazio¹
Frane Grubišić¹
Hana Skala Kavanagh¹
Ines Doko¹
Adelmo Šegota²

¹Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
Klinički bolnički centar "Sestre milosrdnice" ♦ Zagreb

²Rovinj

ASAS indeks zdravlja - prijevod na hrvatski jezik i preliminarni rezultati razvoja specifične mjere za aksijalni spondiloartritis

ASAS Health Index - translation to Croatian language and preliminary results of developing an instrument specific for axial spondyloarthritis

ASAS indeks zdravlja (eng. *ASAS Health Index*) je upitnik temeljen na Međunarodnoj klasifikaciji funkcioniranja, nesposobnosti i zdravlja (ICF). Sadržava 17 pitanja koja se odnose na domene boli, emocionalnog funkcioniranja, spavanja, seksualnih funkcija, mobilnosti, brige o samom sebi, životu u zajednici i zaposlenju. Dodatno, 9 okolinskih čimbenika (eng. *Environmental Factors*) definira podršku/međusobne odnose, stavove i zdravstvene servise.

Cilj ovog rada, kao dijela međunarodnog projekta, bio je prevesti ASAS indeks zdravlja s engleskog na hrvatski jezik i provesti "terenski" test ocjene upitnika i odabira najvažnijih odrednica zdravlja.

Prijevod upitnika na hrvatski jezik je proveden prema međunarodno prihvaćenim standardima: prijevod, sinteza prijevoda, prijevod unatrag na originalni jezik, ocjena odbora stručnjaka i preliminarno testiranje u "terenskom" testu. "Terenski" test (prijevod upitnika i odabir elemenata najvažnijih za zdravlje) uključio je 20 bolesnika (8 muškaraca i 12 žena) s dijagnozom ankilozantnog spondilitisa (N=14) ili aksijalnog spondiloartritisa (N=6), koji su liječeni na Klinici za reumatologiju, fizikal-

nu medicinu i rehabilitaciju KBC "Sestre milosrdnice" u Zagrebu. Dob ispitanika je bila 49,79±8,715 godina, najčešći stupanj formalne edukacije bolesnika je bio završena srednja škola (60%), a 55% ih je bilo zaposleno.

Prijevod upitnika (HI i EF) se u "terenskom" testu pokazao odgovarajućim. Među pitanjima ASAS HI upitnika najviše se bolesnika složilo s navodom "Teško mi je dugo stajati (94,7%), a najmanje s navodom "Izgubio/-la sam interes za spolnim odnosom". U stupnjevanju značenja pojedinih elemenata upitnika za funkcioniranje i zdravlje najviše je bolesnika maksimalnu važnost dalo tvrdnji "Teško se koncentriram". Među okolinskim čimbenicima ispitanici su se najčešće složili s tvrdnjom "Liječenje moje reumatske bolesti oduzima mi dosta vremena".

Prijevod ASAS indeksa zdravlja na hrvatski jezik može se koristiti u kliničkoj praksi za bolesnike s ankilozantnim spondilitisom i aksijalnim spondiloartritisom. Odabir najvažnijih odrednica zdravlja za bolesnike predstavlja dobru osnovu za daljnji diskriminacijski izbor, odnosno za razvoj mjere specifične za aksijalni spondiloartritis.

Ključne riječi: funkcija, spondiloartritis, upitnik, zdravlje